

I. CRÒNICA LEGISLATIVA

I.1. GENERALITAT DE CATALUNYA (DOGC D'1 DE JULIOL DE 1992 A 31 DE DESEMBRE DE 1992)

Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Cap de la Secció d'Ús Oficial de la Llengua Catalana
de la Direcció General de Política Lingüística

Destaquem en primer lloc l'Ordre de 25 de juny de 1992 (DOGC núm. 1660, de 23 d'octubre), sobre documents de control del transport de viatgers per carretera, ja que prescriu l'ús concurrent del català en els llibres de ruta (article 2), que segons l'article anterior és obligatori en els vehicles que realitzin transport públic interurbà de viatgers. Així mateix, l'article 13.3 preveu l'existència d'un rètol, «almenys en català», que especifiqui «les condicions d'anul·lació i devolució de l'import dels bitllets fixades en aquest article». Encara, el paràgraf segon de l'article 24.2 preveu que la inscripció «Transport escolar» figuri «almenys en català» en els vehicles que l'han de portar.

Administració de Justícia

Cal citar el Decret 285/1992, de 24 de novembre (DOGC núm. 1684, de 18 de desembre), de creació de les delegacions territorials de Justícia de Girona, Lleida i Tarragona. En el preàmbul i en l'article 4.d, en es-

mentar-se les funcions d'aquests òrgans, es diu que han de ser els encarregats de «coordinar les activitats que en matèria de normalització lingüística el Departament de Justícia dugui a terme en l'àmbit del territori».

Aranès

Pel que fa a la Vall d'Aran cal esmentar el *Decrèt 305/1992, de 14 de deseme, de transferència de competències e servicis dera Generalitat de Catalonha ath Conselh Generau dera Val d'Aran en matèria de Cultura*. Aquest Decret aprova l'acord de traspàs de les competències i els serveis que se citen, i en el punt 1.c es recullen els que són en matèria de política lingüística.

Cultura, indústries culturals i política lingüística

En aquests àmbits cal esmentar les disposicions següents:

Ordre de 16 de juliol de 1992 (DOGC núm. 1633, de 17 d'agost), de concessió de subvencions per a l'edició en català de programes i conclusions de congressos, simposis i jornades científiques sobre matèries relacionades amb les competències del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Resolució de 27 de juliol de 1992 (DOGC núm. 1646, de 18 de setembre): convoca concurs de mèrits per a la provisió del lloc de director/a de l'Institut de Sociolingüística Catalana de la Subdirecció General de Política Lingüística del Departament de Cultura, i Resolució de 9 d'octubre de 1992 (DOGC núm. 1665, de 4 de novembre), de nomenament de Miquel Jordi Strubell i Trueta per a aquest càrrec.

Resolució de 18 d'agost de 1992 (DOGC núm. 1646, de 18 de setembre), per la qual es convoca concurs de mèrits per a la provisió del lloc de cap del Servei de Normalització Lingüística de la Subdirecció General de Política Lingüística del Departament de Cultura, i Resolució de 9 d'octubre de 1992 (DOGC núm. 1665, de 4 de novembre), de nomenament de Gabriel Planella i Domènech per a aquest càrrec.

Resolució de 3 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1686, del 23), per la qual es convoca concurs públic per a la concessió d'ajuts a la creació de textos teatrals en llengua catalana.

Ordre de 16 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1688, del 30): bases que han de regir la concessió de subvencions a consells comarcals, ajuntaments i altres ens públics municipals per a la programació estable d'activitats culturals de caràcter professional. Segons el preàmbul, «Aquestes subvencions tenen la finalitat de facilitar que les companyies de teatre, les companyies de dansa clàssica i contemporània, les formacions orquestrals, els grups musicals en general i els cantautors puguin oferir els seus espectacles en circuits arreu de Catalunya amb caràcter estable, i (...) de contribuir a la normalització lingüística». Per això, entre els requisits de la programació s'exigeix un mínim d'ús de la llengua catalana d'un 80 %.

Ordre de 17 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1688, del 30): bases que han de regir la concessió de subvencions a consells comarcals, ajuntaments i altres ens públics municipals per a l'organització de festivals i altres activitats de teatre, dansa i música. En l'annex es recull «l'ús de la llengua catalana en el projecte en qüestió», com un dels «criteris preferents per atorgar les subvencions a què fa referència aquesta convocatòria».

Dues resolucions de 17 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1688, del 30), per les quals s'aproven les bases per a la concessió dels premis nacionals de videografia i de cinematografia, respectivament, corresponents a l'any 1993. La concessió d'aquests premis té com a condició l'ús de la llengua catalana.

Ensenyament

En aquest àmbit, cal esmentar el Decret 223/1992, de 25 de setembre (DOGC núm. 1662, de 28 d'octubre), de modificació dels decrets 95 i 96/1992, de 28 d'abril, que establiren l'ordenació curricular de l'educació primària i l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Aquests decrets ara modificats els vam referenciar en la *Crònica* corresponent del número anterior, pàg. 252. La modificació comporta, pel que fa als aspectes lingüístics del primer decret modificat, l'augment del nombre d'hores d'ensenyament de continguts i estructures lingüístiques comuns al català i el castellà en el cicle inicial de l'educació primària, i la disminució del nombre d'hores lectives de llengua catalana i de llengua castellana, tot mantenint en ambdós casos el mateix nombre d'hores lectives d'aquestes dues llengües oficials (article 6.2 d'ambdós decrets). També hi ha un afegitó en aquest apartat que diu que «la distribució de les hores de l'àrea de llengua en aquest cicle inicial podrà adaptar-se a

programes lingüístics específics sempre que es respectin globalment en el conjunt de l'etapa les distribucions establertes». Pel que fa al segon decret, relatiu a l'educació secundària obligatòria, també s'augmenta d'un a dos crèdits l'avaluació de les estructures lingüístiques comunes al català i al castellà en el primer cicle.

La Resolució de 9 de novembre de 1992 (DOGC núm. 1671, del 18), convoca ajuts per a la realització d'intercanvis escolars entre grups d'alumnes de centres docents de Catalunya i d'altres països d'Europa. En el preàmbul es diu que «el Departament d'Ensenyament creu necessari afavorir i consolidar les relacions entre centres docents d'Europa a fi de facilitar als alumnes la mobilitat, l'aprenentatge i el treball intercultural i el coneixement de les llengües estrangeres». Annex base 1: «Els intercanvis escolars hauran d'atenir-se a les condicions següents: (...) e) Atès que l'intercanvi és una activitat escolar, tant *lingüística* com interdisciplinària, s'haurà de realitzar en època lectiva».

Etiquetatge i retolació de productes

En aquest àmbit és important de destacar, pel seu caràcter innovador i impulsor de la llengua catalana en un àmbit difícil com és el de l'etiquetatge, l'Ordre d'1 de juny de 1992 (DOGC núm. 1613, d'1 de juliol), per la qual s'aprova el Reglament de la denominació comarcal de productes alimentaris de l'Alt Camp. L'article 6.1 diu que aquests productes, «a més de complir el que disposa la legislació aplicable quant a l'etiqueta i l'envasat, (...) hauran de complir el Reglament d'ús de la llengua catalana aprovat pel Consell Comarcal de l'Alt Camp. 6.2 A l'etiquetatge (...) figurarà obligatòriament l'expressió "Denominació Comarcal de Productes Alimentaris de l'Alt Camp", en un lloc visible i destacat. (...) 18.1 La Comissió comarcal de certificació portarà un control de les etiquetes per vigilar que (...) compleixin la legislació actual sobre etiquetatge dels aliments».

Funció pública

Pel que fa als departaments de la Generalitat de Catalunya, obviem la referència exhaustiva a totes les convocatòries ja que, com vam dir en la *Crònica* anterior (RLD núm. 18, p. 257) s'està aplicant sistemàticament l'Acord de la Comissió per a la Normalització Lingüística de 19 de juny de 1991 (RLD núm. 17, p. 295 a 297). Referenciem, doncs, com ja vam

fer en el número anterior, només determinades disposicions com són dos decrets, els 283 i 284/1992, de 4 d'agost (DOGC núm. 1684, de 18 de desembre), pels quals s'aproven el Reglament de l'escala d'inspectors tributaris i el Reglament de l'escala d'inspectors financers, respectivament, totes dues del cos superior d'administració de la Generalitat. Ambdós decrets preveuen un exercici eliminatori de coneixement de la llengua catalana, convalidable per un certificat equivalent al del nivell C de la Junta Permanent de Català, i l'anàlisi de «l'idioma» en el tema 51 del temari, dins l'apartat «Dret constitucional i estatutari. Organització política i administrativa de l'Estat».

Ensenyament i universitats

En l'àmbit no universitari cal esmentar tres textos, un dels quals hauria correspost de referenciar-lo en un número anterior:

Resolució de 13 d'octubre de 1992 (DOGC núm. 1672, de 20 de novembre): ordena la inscripció i publicació del 4t. Pacte d'eficàcia limitada d'àmbit de Catalunya de llars d'infants. En el capítol 10, intitulat «Curs d'actualització i perfeccionament», es diu, en l'article 28, entre altres coses, que «Els centres facilitaran als seus treballadors l'assistència a cursos per a l'aprenentatge i el perfeccionament de la llengua catalana, com també a la resta de cursos de perfeccionament».

Dues resolucions, de 7 de juny de 1991 (DOGC núm. 1456, de 17 de juny) i de 2 de novembre de 1992 (DOGC núm. 1669, del 13), convoquen proves selectives específiques per a l'accés a la funció pública docent, i fan pública la relació de personal docent que pot prendre-hi part, a l'empara de la Llei 11/1991, de 10 de maig. Aquesta Llei, publicada al DOGC núm. 1445, de 22 de maig, regula l'accés a la funció pública docent del personal docent dels centres que, en virtut de la Llei 14/1983, de 14 de juliol (RLD núm. 3, pàg. 136), s'han integrat a la xarxa de centres públics dependents de la Generalitat de Catalunya. En ambdues resolucions es preveu, dins el sistema de selecció (punt 1.2), una prova de coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya (punt 1.2.2), que es valora com a apte o no apte, sense puntuació (punt 1.4.2), i que es eliminatòria, en el sentit que la no superació d'aquesta prova impedeix que els aspirants puguin ser nomenats com a funcionaris del cos de mestres (punt 1.4.3). Encara, lògicament, els membres del tribunal han de posseir la competència lingüística oral i escrita de les dues llengües oficials a Catalunya (punt 5.2).

Pel que fa a les universitats, donem per reproduït el comentari fet en el número anterior, pàg. 267 i 268, ja que es manté plenament vigent, i obviem també la reproducció de les convocatòries.

Normativa laboral

En la *Crònica* del número anterior, apartat *Estat espanyol*, pàg. 294, dèiem que no és rar trobar clàusules que fan referència a les llengües oficials diferents del castellà als convenis col·lectius, tant els que es publiquen al DOGC com al BOE. Així, per exemple, en els següents:

Resolució de 9 de juny de 1992 (DOGC núm. 1628, de 5 d'agost), per la qual es disposa el registre i la publicació del conveni, col·lectiu de treball del sector de fabricació i distribució de begudes refrescants de la província de Lleida, anys 1992-93. S'inclou, dins de l'annex 1 d'aquest conveni un apartat intítulat «Normalització lingüística per a convenis col·lectius», que té el contingut següent:

«A les empreses, tots els anuncis o avisos han de ser redactats en català; en els centres de treball situats a la Val d'Aran es redactaran en català i en aranès.*

»No obstant això, si convé per a la correcta comprensió dels treballadors afectats, es redactaran també en castellà.

»Els treballadors i els empresaris tenen el dret a fer ús oral i escrit del català en totes les activitats que es desenvolupin dins l'empresa, sense cap mena de limitació o restricció.

»En les empreses de més de 50 treballadors, i en totes aquelles altres on els representants dels treballadors i l'empresa ho considerin oportú, es crearà una Comissió de normalització lingüística, que tindrà com a finalitat vetllar pel compliment d'aquest article i, en general, impulsar la normalització lingüística en l'àmbit de les activitats de l'empresa.

»En les empreses de més de 500 treballadors, i en totes aquelles on es consideri oportú, es podrà estudiar, conjuntament amb els departaments de Cultura i de Treball, la creació d'un servei lingüístic d'empresa, que tindrà com a funcions impulsar la normalització lingüística, i també satisfer les necessitats lingüístiques i de comunicació de l'empresa, tant en l'àrea estatal com en la internacional, especialment l'europea. En el segui-

* En els convenis d'àmbit territorial de les delegacions de Barcelona, Girona i Tarragona no figurarà la frase relativa als centres de treball situats a la Val d'Aran.»

ment del servei hi participaran les seccions sindicals i la representació dels treballadors.»

Unes previsions idèntiques, amb l'única exclusió de les referències a l'aranès i a la Vall d'Aran, figuren a la Resolució de 17 de juliol de 1992 (DOGC núm. 1631, de 12 d'agost), per la qual es disposa el registre i la publicació del Conveni col·lectiu de treball en la indústria de la construcció i obres públiques de la província de Barcelona, anys 1992-93. El capítol 8 s'intitula «Normalització lingüística» i està integrat pels articles 66 i 67.

Resolució de 9 de juliol de 1992 (DOGC núm. 1657, de 16 d'octubre): disposa el registre i la publicació del 10è. Conveni col·lectiu provincial de Barcelona dels treballadors d'empreses de remolcadors de trànsit interior i exterior de ports, any 1992. «Article 50 Text bilingüe. S'acorda la redacció del text d'aquest Conveni col·lectiu de treball en llengua catalana, oficial a Catalunya, i en llengua castellana, idioma oficial a l'Estat espanyol».

Hi ha altres convenis que no fan cap referència lingüística. Per exemple, no parla de la llengua la Resolució de 5 d'agost de 1992 (DOGC núm. 1666, de 6 de novembre), per la qual s'ordena la inscripció i la publicació del II Conveni col·lectiu únic d'àmbit de Catalunya del personal laboral de la Generalitat de Catalunya. En aquest cas específic, però, la regulació lingüística relativa al personal de la Generalitat configura un marc normatiu suficient per a la normalització lingüística.

Toponímia, rètols i senyalització

En aquest àmbit cal esmentar les disposicions següents:

Decret 138/1992, de 9 de juny (DOGC núm. 1616, de 8 de juliol), pel qual es deroga el Decret 348/1989, de 19 de desembre (RLD núm. 16, pàg. 253 i 254), de regulació de la concessió de subvencions per a la realització d'inversions destinades a la normalització de rètols d'establiments comercials. El decret preveu que des de la seva aprovació, «mitjançant una ordre del Departament de Comerç, Consum i Turisme es regularà la concessió de subvencions destinades a la normalització dels rètols dels establiments comercials. D'acord amb aquesta previsió, el mateix DOGC publica dues ordres de 22 de juny de 1992, per les quals es regula la concessió de subvencions per a la realització d'inversions destinades a la nor-

malització dels rètols dels establiments turístics en la primera, i dels locals comercials en la segona.

Resolució de 26 de juny de 1992 (DOGC núm. 1617, de 10 de juliol): dóna publicitat a l'Acord de 9 de juny de 1992, del Govern de la Generalitat, que dóna compliment a la disposició transitòria 2a. de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya (RLD núm. 10, pàg. 171 i 172), en relació amb la continuïtat de les entitats locals menors com a entitats municipals descentralitzades. Hi ha una llista d'aquestes entitats.

Universitats

Cal esmentar les disposicions següents:

Decret 131/1992, de 22 de juny (DOGC núm. 1613, d'1 de juliol), pel qual s'integren a la Universitat de Girona diferents centres dependents de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya. Article 1.4.2: «Es revoca l'adscripció a la Universitat Autònoma de Barcelona de l'Institut Francesc Eiximenis de Llengua i Cultura Catalana, i s'adscriu a la Universitat de Girona (...)».

Decret 132/1992, de 22 de juny (DOGC núm. 1613, d'1 de juliol), pel qual s'integren i s'adscriuen a la Universitat Rovira i Virgili diferents centres dependents de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya. Article 3: «El Servei de Llengua Catalana (...) de la Universitat de Barcelona se segreguen d'aquesta Universitat i s'integren a la Universitat Rovira i Virgili».

Resolució de 7 de setembre de 1992 (DOGC núm. 1652, de 2 d'octubre), per la qual es publica el pressupost de la Universitat Politècnica de Catalunya per a l'any 1992. «688. Normalització lingüística = 64.101.000 Pta.»

Anunci de 8 de setembre de 1992 (DOGC núm. 1650, del 28) del Patronat Català Pro Europa: convocatòria del Premi Maspons i Anglasesell per a tesis doctorals sobre temes relacionats amb la gènesi, l'evolució i el funcionament de les comunitats europees. «Tramitació (...) Caldrà adjuntar un breu resum en català (...)».

Resolució de 28 de setembre de 1992 (DOGC núm. 1663, de 30 d'octubre): publica el pla d'estudis de la llicenciatura en traducció i interpretació —Universitat Pompeu Fabra.

Ordre de 29 d'octubre de 1992 (DOGC núm. 1672, de 20 de novembre): bases que han de regir la concessió d'ajuts a l'edició i la difusió de llibres de text o manuals universitaris en català el 1993.

Ordre de 18 de novembre de 1992 (DOGC núm. 1677, de 2 de desembre): atorga ajuts per a la realització d'activitats de promoció de la llengua i la cultura catalanes en el marc dels lectorats de català de diverses universitats estrangeres, per al curs 1992-93.

Altres àmbits

Pel que fa a les unitats de normalització lingüística dels departaments de la Generalitat, cal esmentar el Decret 250/1992, de 26 d'octubre (DOGC núm. 1671, de 18 de novembre) de modificació parcial de l'estructura orgànica de la Secretaria General del Departament d'Economia i Finances. Aquest Decret crea, sota la dependència de la Subdirecció General de Coordinació, un Gabinet d'Assistència Tècnica i Coordinació, amb nivell orgànic de servei, al qual adscriu la Secció de Normalització Lingüística creada pel Decret 246/1990 (RLD núm. 17, pàg. 304).

Pel que fa a l'Institut d'Estudis Catalans, cal esmentar dues ordres d'11 de desembre de 1992 (DOGC núm. 1686, del 23), per les quals la Comissió Interdepartamental per a la Recerca i la Innovació Tecnològica atorga unes subvencions a favor de l'Institut d'Estudis Catalans, per col·laborar en les despeses ocasionades en l'elaboració del *Diccionari del català contemporani* i del *Diccionari normatiu de la llengua catalana*.

I.2. ESTAT ESPANYOL (BOE D'1 DE JULIOL DE 1992 A 31 DE DESEMBRE DE 1992)

Joan Ramon SOLÉ I DURANY

En aquest apartat convé de destacar dos textos. En primer lloc, la reforma de l'article 13, apartat 2, de la Constitució espanyola, sancionada el 27 d'agost de 1992, i publicada al BOE núm. 207, de l'endemà. El text inclou cinc versions: castellà, basc, gallec i dues en català, de les quals és impossible distingir per elles mateixes a quina versió dialectal volen pertànyer, ja que són idèntiques. Les úniques diferències són les següents: